

Tjaša Nanut

PROTI PREDSDOKOM Z LEPOTO, POPEVKO, ŠPORTOM

Kdaj bomo izbirali Miss Strpnost?

Ko sem brez posebnega navdušenja občasno sledila tekmovanjem za izbiranje najlepše, ki so se odvijala poleti, nisem in nisem mogla razumeti smisla tolikšnega trpljenja kandidatke. Kaj žene te lepote, da ravnodušno sprejemajo opazke, kritike, celo vrsto nemajhnih žrtev... Priučeni nasmeški me niso vedno prepričali, da v tekmovanju uživajo. Pogoste solze pa, ki so karseda nevidno polzele po licih tistih, ki niso bile izbrane, so bile menda dovoljšnja priča, da je to bil zanje pomemben dogodek. Nazadnje sem po kratkem razmišljanju prišla do prepričanja, da je povsem naravno, da se tekmuje tudi v lepoti. Čemu naj ne bi, ko se vendar preizkušamo že v vseh mogočih panogah - v teku, šahu, matematiki -, čeprav priznam, da so to pridobljene spretnosti, ne pa danosti... Za mnoga dekleta je pač lahko lepota glavno sredstvo, s katerim si hočejo utreti pot v življenju in očitno so nanjo zelo ponosne.

Problem pa se je tokrat pojavil drugje. V preteklosti smo bili že nič kolikokrat priča prerakanjem, češ da sodniki niso izbrali prave, ker je bila po našem ta ali ona lepša! Tokrat pa je v Trstu, ob izbiri najlepše Tržačanke, prerakanje zašlo na drugo področje. Za Miss Trst je bila izvoljena Slovenka iz Slovenije. Sodniki so pač izbirali najlepšo in najlepša je bila Sara Jug iz Vrtojbe. Polemike so takoj zašle na področje nacionalne nestrpnosti. V resnici pa se po mojem vprašanju pojavi, ko hoče človek razumeti smisel tekmovanja za Miss Trst. V našem primeru so bila pravila pač taka, da so se lahko tekmovanja udeležile krasotice iz Italije, Slovenije in Hrvaške oz. od kjerkoli. Torej ni smiselno znati se nad organizatorji potem, ko je tekmovanja že konec. Res pa potem ne razumem naziva najlepše Tržačanke, ko so se zanj lahko potegovala tudi dekleta iz sosednjih držav. To bi imelo smisel in bi bilo celo hvalevredno, ko bi kdo priredil čezmejno tekmovanje, ki bi združevalo Slovenke, Italijanke, Hrvatice in še kogarkoli. Potem pa ga imenujmo Miss

dalje na 8. strani >>

Daniel Milano

Dve različni leti 2004

Letos je minilo petdeset let, odkar se je Trst vrnil na italijansko stran meje. Leto 2004 pa je tudi leto, ko je Slovenija vstopila v Evropsko unijo. Ta dva dogodka imata za naš prostor zelo pomembno vlogo zaradi dveh razlogov, ki sta si med seboj v nekem smislu nasprotna. Po eni strani je tržaška italijanska desnica izrabila obletnico, da je nacionalistično spodbujala narodno zavest posameznikov predvsem z italijanskimi zastavami, ki so več mesecev plapolale po celem mestu. V istih mesecih, ko je Trst širil slogan, da je "la città piu italiana d'Italia" [najbolj italijansko mesto], so v Gorici praznovali vstop Slovenije v EU, ob prisotnosti najvišjih oblasti so poudarjali predvsem odpravljanje meja, mentalnih in konkretnih. Čeprav so podobno praznovanje kot v Gorici organizirali tudi na Fernetičih, se podoba "italijanskega" Trsta ni niti za en dan spremenila. Iz tega je jasno, da se bosta manjšina iz Trsta in tista iz Gorice spomnili "dveh različnih let 2004", eni bodo v spominu ostale italijanske zastave, drugi pa slovenski uspeh.

Te razlike med Gorico in Trstom pa niso odvisne samo od politike, na splošno so pogojene od vzdušja nestrpnosti, ki se na tržaških tleh dan za dnem krepi. Izrabljanje praznika športa, kot je kolesarska dirka Giro d'Italia, v nacionalistične namene je nazadnje podžgalo narodno nestrpnost tudi na drugi strani.

Celoten polotok se je seznanil s tem in dobil gotovo izkrivljeno podobo o tem, kar se na Krasu dogaja, ko so nekateri Slovenci (morda zamejci) popisali ceste z raznimi sramotljivimi napisi. Čeprav je tako početje povsem neopravičljivo, je ta dogodek dokaz, da se je manjšina čutila v tistih mesecih pod pritiskom še bolj kot ponavadi, še vedno zaradi raznoraznih zastavic in sloganov. Težko je torej soditi: krivi smo vsi in nihče.

Včasih se sploh ne zavedamo, kako so stiki na meji med Italijo in Slovenijo sporni in ne od vseh zaželeni, >>

Nataša Valentič, Plavo (1. nagrada na fotografskem natečaju SKK-MOSP 2004)

Mnenja mladih o lepotnih tekmovanjih v Trstu in Sloveniji

LEPOTA ALI NARODNOST?

Poletje je zdavnaj mimo, vendar se še vedno radi spominjamo njegovega mirnega vzdušja, ki ga je občasno razgibalo le muhasto vreme in... letošnje lepотно tekmovanje "Miss Trst". Zanimivo je bilo dejstvo, da je bila kar četrtnina deklet, ki so se na finalu potegovala za omenjeni naslov, slovenske narodnosti. Žirija je nazadnje izbrala najlepšo udeleženko tekmovanja, in sicer Novogoričanko Saro Jug iz Vrtojbe, ki je bila zelo presenečena nad zmago. Po nepričakovani zmagi pa se je pojavila tudi nepričakovana in presenetljiva polemika, češ da slovensko deklo "ne more predstavljati italijanskega mesta", čeprav je letošnji pravilnik lepotnega tekmovanja predvideval udeležbo deklet ne glede na njihovo državljanstvo ali rezidenco, torej tudi Netržačank.

Skoraj istočasno je tudi v Sloveniji potekal izbor za "Miss Slovenija". Za ta naslov pa se je med drugimi potegovala Goričanka Tjaša Dornik, ki je dosegla zelo dober uspeh in veliko zadoščenje, saj se je uvrstila v ozek krog dvanajstih izbrank, v katerem je predstavljala z vso svojo lepoto nas, to je zamejstvo, pa tudi vso Primorsko, saj je bila edina zamejka in edina Primorka v finalu.

Ali je torej res, da lepota ne pozna meja? Kako mladi ocenjujejo polemike o slovenski "Miss Trst"? Kako pa gledajo na to, da se zamejka poteguje za najlepšo v Sloveniji? Poglejmo, kaj o tem mislijo mladi. Med temi je tudi lepa Samantha, ki se je tudi sama prijavila na tekmovanje "Miss Trst".

Samantha, 16 let: Tudi sama sem bila letos med kandidatki za "Miss Trst" in osebno poznam zmagovalko. Mislim, da so vse te polemike nepravilne do nje. Vem, da na začetku ni hotela tekmovati za naslov, na koncu pa jo je prepričal njen agent. Bilo ji je zelo žal, ko je videla posledice svoje zmage. Krivično je predvsem dejstvo, da so se nekateri ljudje celo spravili nanjo, npr. s psovkami. To je nedopustno!

Taddea, 17 let: Tržaška desnica se nima kaj jeziti, če je "Miss Trst" Slovenka, saj je to možnost predvideval pravilnik, poleg tega pa je zmagovalka zmagala samo zato, ker je resnično lepa. Mislim, da so z novim pravilnikom organizatorji ciljali na zmago Italijanke z onstran meje, ki bi tako simbolično sovpadala s petdesetletnico priključitve Trsta Italiji. Zmagala pa je prav Slovenka... Zabavno, kajne?

Elisa, 17 let: Po mojem mnenju bi morale obe dekleti sodelovati na lepotnem tekmovanju v lastnem mestu ali državi. Si se rodila v Sloveniji? Tekmuj za "Miss Slovenija". Si se rodila v Italiji, Trstu? Tekmuj za "Miss Italija", "Miss Trst". S tem nočem reči, da moraš biti čist Slovenec ali Italijan, menim pa, da je nujno, da prebivaš v določenem mestu oz. državi.

Jernej, 16 let: Mislim, da če je pravilnik tak, je vse to prerekanje brezmiselno, obletnica priključitve Trsta Italiji pa je samo pretveza za

dodatno polemiziranje. Saj vemo, kašni so italijanski politiki... Kolikor mi je znano, v zvezi z "Miss Slovenija" ni vsega tega govoričenja: če bi v Sloveniji zmagala zamejka, bi se tega samo veselili - saj so tudi naša dekleta Slovenke, le njihova slovenščina je mogoče malo slabša!

Caterina, 17 let: Ko sem zvedela za ime letošnje "Miss Trst", sem ironično pomislila: "Prava Tržačanka...!" Moje osebno mnenje je, da bi morala sodelovati pri "Miss Slovenija", to je na lepotnem tekmovanju svoje države, ne pa tu, v Italiji.

Sara, 18 let: Zelo sem vesela, da se je Tjaša uvrstila na tako visoko mesto, tako se tudi naša matica zaveda, da živimo Slovenci tudi zunaj njenih meja, vsekakor je bila njena udeležba na tekmovanju v Sloveniji sprejeta čisto normalno brez vsakršnih neumestnih komentarjev.

Sara Jug iz Nove Gorice, zmagovalka letošnjega natečaja Miss Trst (foto KROMA)

Verena Zeriu in Nina Corbatti

Goričanka med finalistkami za Miss Slovenija

TJAŠA DORNIK

BODOČA VODITELJICA

NA SLOVENSKI TV

Za Miss Trst je bila izbrana lepota iz Nove Gorice in to je sprožilo val polemik v mestu, ki hoče tudi z lepotnim tekmovanjem dokazovati, da je italijansko.

Tjaša Dornik:
"Lepotno tekmovanje je neke vrste izložba"

Prikupna in ambiciozna Tjaša Dornik, 20-letna študentka ekonomije, ki je lani diplomirala na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v Gorici, se je prijavila na tekmovanje za Miss Slovenija in se prebila med 12 najlepših v Sloveniji. Čeprav ne živi v Sloveniji, se zaradi tega ni nihče škandaliziral. 12. septembra je v Cankarjevem domu v Ljubljani nastopala na finalnem delu izbora za Miss Slovenija, ki ga je neposredno oddajala Pop TV. Sicer Tjaša popolnoma naravno in suvereno že nekaj let gradi svojo kariero tako v Novi Gorici kot v Furlaniji Julijski krajini. Letos poleti je na primer z Danijelom Malalanom vodila radijsko oddajo Morski val po Radiu Trst A.

► Kako to, da si se odločila, da se udeležiš lepotnega tekmovanja Miss Slovenija 2004?

V glavnem sem se za to odločila, ker je tako lepotno tekmovanje neke vrste izložba in jaz sem potrebovala to izložbo, da sem lahko pritegnila nase nekaj medijske pozornosti.

To mi je tudi uspelo, saj sem po tekmovanju dobila televizijske ponudbe od dveh televizijskih družb. Poleg tega pa sem dokazala sama sebi, da to, kar sem se učila šest let, lahko delam na profesionalni ravni. Sicer pa me ne zanimajo lepota tekmovanja, imam druge cilje in obveznosti.

► Kakšni so torej tvoji cilji in načrti za bližnjo in daljno prihodnost?

Najprej bom sprejela eno izmed teh televizijskih ponudb. Še dalje bom sodelovala z agencijo, s katero trenutno sodelujem in ki mi nudi mesta voditeljice na predstavah in

COPYRIGHT © Boštjan Guncar

lepotnih tekmovanjih po raznih casinojih v Sloveniji. V prihodnje pa upam, da se bom uveljavila kot televizijska voditeljica, zanima pa me tudi novinarstvo. Drugače pa bi rada tudi zaključila študij ekonomije.

► Kaj pa misliš o aferah glede zmage Sare Jug na tekmovanju Miss Trst?

Sumim, da so organizatorji hoteli, da zmaga Slovenka, tako da tekmovanje zaradi polemik pridobi na vrednosti in medijski pozornosti. Poleg tega pa so izrabili tudi politično valenco tekmovanja, saj so s tem hoteli dokazati, da se, kljub temu da Trst pripada že 50 let Italiji, "ti Slovani" še vedno vmešavajo v tržaško stvarnost.

Sara Magliacane

COPYRIGHT © Boštjan Guncar

ZAMEJKA NAJBOLJŠA NA "SLOVENSKI POPEVKI"

Ylenia Zobec: "Zdaj sem v Sloveniji že «domača»"

Kako padajo meje med našim zamejstvom in matično domovino, je razvidno ne samo iz vedno pogostejših skupnih čezmejnih projektov, o katerih lahko slišimo v vsakdanjih poročilih, pač pa tudi iz slutnje, da postaja za marsikaterega mladega zamejca in zamejko čisto normalno, da poišče svojo srečo in se skuša uveljaviti v Sloveniji. Isto velja tudi za Slovence iz Slovenije, ki se uveljavljajo pri nas. Gre sicer za pojav, ki sploh ni nov, vendar je padanje meja v glavah ljudi v obdobju, ko se med zamejci občutek oddaljenosti od Slovenije veča, izredno pomembno. Zamejci, ki se v Sloveniji uveljavljajo v svetu glasbe, mode, televizije itd., so lahko pozitiven zgled za druge, saj so živ dokaz, da v resnici ni več tistih meja, ki so nas ločevale do pred kratkim.

Eden izmed takih pozitivnih zgledov za mlade je lahko 19-letna pevka Ylenia Zobec iz Loga, majhne vasice v bližini Trsta. Potem ko se je že večkrat izkazala na italijanskih in slovenskih pevskih festivalih, je bila 5. septembra letos v ljubljanskih Križankah na festivalu Slo-

venska popevka 2004 nagrajena kot najboljša izvajalka, "njena" pesem pa - po izboru strokovne komisije - razglašena za najboljšo popevko (skladba "Samo" avtorja Marina Legoviča).

Ylenia se je - kot pravi sama - posvetila petju že v zibki. Ko je bila stara dve leti, so se starši naveličali njenega "otroškega cviljenja" in jo vpisali v pevski zborček Fran Venturini. Tam je takoj razvila svoje pevske sposobnosti in imela že kot petletna deklica svoj prvi solistični nastop v gledališču Miela v Trstu. Pri sedmih letih je že nastopila na zelo znanem italijanskem otroškem pevskem festivalu "Zecchino d'oro", kasneje pa je začela osvajati slovensko glasbeno sceno (zmaga na otroškem in najstniškem MMS, lanska najboljša debitantka na Slovenski popevki) in letos jo je z zmago na Slovenski popevki tudi dokončno osvojila.

► Ylenia, kako se počutis sedaj, ko si uresničila tak velik dosežek na glasbenem področju, in sicer zmago na Slovenski popevki?

Ta zmaga mi je prinesla zaupanje v lastne zmogljivosti in potrditev, da ni bil ves moj trud zaman. Ponosna sem, da sem zmagala, in čutim, da lahko naredim še več, da se lahko izboljšam in dosežem višje cilje.

► Kako te je sprejel glasbeni svet v Sloveniji? Kako pa publika?

Na začetku so me ljudje sprejemali bolj hladno. Ker sem prihajala iz Trsta, so me

videli kot Italijanko, kot tujko, niso me imeli za svojo. Sedaj pa, ko sem se nekoliko uveljavila, se je ta odnos spremenil. Postala sem kar "domača". Sedaj nastopam vsak teden v raznih krajih Slovenije, od Celja do Ljubljane... Povsod me lepo sprejmejo. Med festivali sem tudi spoznala in se sprijateljila z različnimi kolegi pevci... Na Slovenski popevki je bilo vzdušje za kulisami že kar prijateljsko.

► Nam lahko zaupaš, kateri kolegi so najbolj simpatični?

Simpatični so npr. Kalamari, Irena Vrčkovnik, Frenk Nova, Domen Kumer... Z njimi smo se prav zabavali, bilo je prijetno vzdušje. No, nekateri drugi, ki so več časa na sceni, so bili na festivalu manj sproščeni, čutila se je kompetitivnost, hoteli so biti v ospredju...

► Kateri so tvoji bodoči načrti?

Zaenkrat načrtujem še nekatere nastope in koncerte, ►►

Ylenia Zobec: od OPZ F. Venturini do "Slovenske popevke"

« poleg tega pa bom kmalu snemala videospot, ki sem si ga "priborila" na Slovenski popevki (snemanje videospota je bila "nagrada" za zmago na festivalu - op. ur.).

► Sama si zamejka, ki se uveljavljaš v Sloveniji. Kaj misliš o tem, da je Slovenka iz Slovenije postala Miss Trst, zamejka pa bila

med finalistkami pri izboru Miss Slovenija?

Nimam nič proti temu, da se premoščajo meje tudi s takimi tekmovanji. Pretirano pa se mi zdi, da mediji in nacionalistični politiki izkoriščajo take pobude, da lahko prilivajo olje na ogenj.

Jasna Košuta in Breda Susič

Matej Černic - slovenski zvezdnik

ODBOJKARSKI DRES NA NOGOMETNEM IGRIŠČU

Matej Černic na sprejemu v CK Bratuž: zvezdnik med domačimi oboževalci (foto D. Devetak)

«Olimpijska kolajna je najpomembnejši dosežek za vsakega športnika, seveda z izjemo nogometašev» (Matej Černic o svojem olimpijskem uspehu ob sprejemu v Sovodnjah).

Naš narodni junak Matej Černic, ki je v podobi doprsnega kurosa izza neskončno dolge limuzine nasmejan pozdravljaj rodno sovodensko občino, je s srebrno kolajno iz Aten torej dosegel življenjski uspeh. V zamejstvu (predvsem v Gorici) je po tem dosežku skoraj stekel proces "beatifi-

kacije" gabskega odbojkarja. Po Matejevi zaslugi smo v polimpijskih tednih zamejci končno lahko govorili o temi, ki ni bila vsakodnevna frustracija zaradi našega zaščitnega zakona ali drežanje v živo rano krize našega gledališča. Končno smo tudi zamejci lahko ponosno vzkliknili: "Glejte, to smo pa mi!"

Matejev blagodejni učinek se je seveda še najbolj razširil med otroki in mladimi. Naenkrat si je v sobah naših najmlajših ob posterjih nogometnih virtuozov Adriana in Kakaja, angleškega slavčka Robbieja Williamsa in skupine Blue svoj življenjski prostor izbral tudi novi odbojkarški zvezdnik, ki je za vse zamejske Slovence od Milj do Trbiža postal samo in enostavno naš Matej. Še več... zaljubljenosti najstnice so lepile Matejeve podobice tudi na šolske stene in v razrede.

Potreba po iskanju idolov, ki se pri mladostnikih pogosto spremeni v pravi psihološki transfer, je ponavadi usmerjena v visokodoneča in popolnoma nedosegljiva imena. Matejev poletni dosežek pa je to logiko postavil na glavo: naš junak je bil v prvih septembrskih dneh po eni strani polbožanstvo, ki je v Atenah "opravljalo čudeže", hkrati pa je bil popolnoma dosegljiv vsem: ob prihodu domov, na večerni

fešti in ob sprejemu v KCLB v Gorici, se je vsakdo lahko z njim slikal in izmenjal par besed. Nedosegljiv junak, ki se je spustil med navadne ljudi.

In, ne boste verjeli: po Matejevi zaslugi je med mladimi zamejci, čeprav samo za trenutek, odbojki uspelo prestopiti sveto področje božanstva nogometa. Na mestnih nogometnih igriščih, kjer mladi preživljajo nedeljske popoldneve v tekanju za usnjem in kjer vedno prednjačijo Juventusovi dresi z Nedvedovo številko enajst ali Milanovi kombinezoni s Ševčenkovno sedmico, se je pojavila odbojkarška majica 'azzurrov' s številko 18 in napisom Černic. Odbojkarški dres na nogometnem igrišču!!!

Sprejem v centru Bratuž je pokazal, kakšen je lahko učinek, ki ga sproži domača zvezda. V italijanski javnosti sicer Matejev uspeh ni tako izstopal, saj je bil gabski odbojkar eden od junakov (z njim sta v prvi vrsti bila še košarkarja Mian in Pozzecco) in ne Junak, tako kot med zamejskimi Slovenci. Matejev učinek se je sedaj seveda nekoliko ublažil: kolektivna zavest zamejcev in njihovega mlajšega rodu pa že pričakuje od gabskega čudežnega dečka novo dozo adrenalina za utrditev samozavesti.

Andrej Černic

Jesenski del tabora mladih intelektualcev 2004

SLOVENCIM, BODIMO PONOSNI!

Naslednja Draga mladih bo v Celju

Tabor mladih intelektualcev 2004 se je zaključil v soboto, 4. septembra, v Finžgarjevem domu na Opčinah. Draga mladih je bila kot znano razdeljena na dva dela: poletni, bolj počitniško obarvan, od 8. do 11. julija, in jesenski del, ki je bil povezan s študijskimi dnevi Draga.

Geslo obeh delov Tabora mladih intelektualcev je bil "Brez meja". Na poletnem delu so o tej temi na dveh okroglih mizah razpravljali pisatelj Boris Pahor, geograf Milan Orožen Adamič, novinar Jože Možina, profesor Igor Škamperle, pesnik in novinar Marij Čuk ter ravnatelj slovenskega dijaškega doma v Celovcu Herman Kelich. Tudi na jesenskem delu so organizatorji (Mladi v odkrivanju skupnih poti) povabili medse ugledne goste, da bi izbrano temo še dodatno razvili.

Gostje okrogle mize z naslovom "Brez meja ... v Evropi" so bili pisatelj Alojz Rebula, filozof in umetnik Evgen Bavčar ter antropolog in teolog Zvone Štrubelj. Izkazalo se je, da so bili gostje še posebno primerni, da s kulturnega in duhovnega vidika osvetlijo vprašanje vstopa Slovenije v Evropsko unijo in njenega kulturnega uveljavljanja v Evropi. Organizatorje je namreč zanimalo predvsem to, da o tem spregovorijo osebnosti, ki so občutljive za kulturno, ustvarjalno in duhovno razsežnost razvoja našega naroda.

Alojz Rebula je tako dejal, da je proti temu, da bi se Slovenci za vsako ceno poniževalno ponujali Evropi. Predvsem je proti temu, da bi se zaradi prilagajanja Evropi odpovedovali lastni identiteti. Po Rebulovem mnenju nas bodo tujci sprejeli in upoštevali samo, če bomo znali dokazati, da imamo trdno zavest, da vemo, kdo smo in kaj lahko svojega ponudimo ostalim. Ne gre za kak nacionalizem, je dejal Rebula, pač pa za mirno zavest da smo, kar smo. Evropa je

namreč že pred samostojnostjo Slovenije znala sama prepoznati kvaliteto med Slovenci, npr. Prešerna, Cankarja, Župančiča, Plečnika itd. Kvaliteta se torej sama ponuja.

Umetnik in znanstvenik na

Francoskem nacionalnem inštitutu v Parizu Evgen Bavčar je pripomogel, da je francoska javnost spoznala slovensko literaturo in kulturo. Kot ambasador slovenske kulture pa se je večkrat znašel pred dilemo, katere slovenske avtorje predstaviti francoski in evropski javnosti. Komunistični režim namreč nekatere izvrstne slovenske umetnike ni priznaval zaradi njihovih političnih ali svetovnonazorskih idej. Bavčar je torej poudaril, da ni meja v slovenski kulturi postavljala Evropa, pač pa si jih je postavljala Slovenija sama. S tem si je zelo škodila, saj še danes ni znala razviti pravega občutka o tem, da je naša kultura že evropska in v kolikšni meri naša umetnost že spada v Evropo.

Antropolog prof. Zvone Štrubelj, ki trenutno deluje kot župnik v Stuttgartu in ki dobro pozna tudi zamejski in slovenski prostor, je svoj poseg začel z nedokončano Cankarjevo priliko o Jezusu, ki sreča Slovence, ki se cmeri zaradi lastne nesreče. Prebral je še neobjavljen tekst, s katerim je Cankarjevo črtico poskusil zaključiti Alojz Rebula. Ta si je konec zamislil tako, da Jezus s šibo v roki prisili Slovence, da se strezni in razmisli, s kakšnimi lepotami je blagoslovljena njegova dežela. Ne gre samo za naravne lepote, pač pa tudi za srečo, da si Slovenci lahko sedaj tudi sami kujemo svojo bodočnost v lastni državi. S tem pozitivnim Rebulovim zaključkom Cankarjeve črtice je Štrubelj želel poudariti, da se moramo Slovenci naučiti biti ponosni in da moramo ceniti lastne zaklade. Ob tem pa je opozoril tudi, da večkrat ne poznamo svojih prednosti in slabosti. Slovenci v Sloveniji na primer zaradi zgodovinsko-političnih razmer niso mogli razviti demokracije v družbenem smislu. Zato bi bilo potrebno, da bi se zavedali dragocene dediščine krščanstva, ki je omogočilo razvoj vsaj demokratičnega občutka med ljudmi. Po Štrubeljevem mnenju bi morali torej bolje poznati same sebe - kot je tudi Rebula nakazal v črtici -, da bi znali stopiti skupaj in se tudi v kulturnem smislu uveljaviti v Evropi kot zrel in povezan narod.

Tudi tokrat kot že julija so se mladi v popoldanskih urah udeležili privlačnih in zabavnih delavnic. Video delavnico je vodil Manuel Ferfolja, plesno delavnico je vodila Raffaella Petronio, gledališke navdušence je pripravila prof. Lučka Peterlin, v debatni delavnici pa so mladi s prof. Zvonetom Štrubljem še poglobili temo jutranje okrogle mize.

Okrogla miza "Brez meja v Evropi": Alojz Rebula, Evgen Bavčar, Zvone Štrubelj in moderatorka Jadranka Cergol (foto KROMA)

« Zvečer so mladi prikazali sad svojega dela: v nabito polni dvorani Finžgarjevega doma so prikazali prizorček "Lepi zdravnik", ki ga je pripravila gledališka skupina, pa še

plesno točko in video z Drage mladih. Publika je bila res senečena nad prikazanim delom, tako se je letošnja Draga mladih zaključila v znamenju navdušenja in zadovoljstva.

Mladi iz Slovenije, zamejstva in zdomstva se bodo naslednjič zopet srečali prihodnji julij v Celju.

Breda Susič

Dana Čandek

KAKO LEPO JE BITI MLAD!

“Kako je bilo lepo, ko smo bili mladi!” mi dedek reče vsakokrat, ko pride k nam na obisk. Kolikokrat sem med pogovorom s prijateljicami slišala pripombo kake starejše ženske: “Blagor vam, ki ste mlade!” Res je, mladost bi morala biti najbolj brezskrbno, vesele in noro življenjsko obdobje, ni pa vedno tako. Včasih nastopijo tudi trenutki žalosti, potrnosti in otožnosti. Kako dolgi so tisti popoldnevi, ko brezupno čakaš, da se bo na ekranu mobitela prikazala utripajoča ovojnica, kolikokrat z dolgočasneno strmiš v računalnik, ki ti brezbrizno sporoča, da nisi prejel pošte. Ko celo telefon brni v prazno, ker je Nataša šla v mesto nakupovat... takrat si res ne moreš objasniti, kaj pravzaprav delaš na tem svetu. Nihče se te ne spomni, mogoče samo babica, ampak le zato, da bi se pritožila o groznih bolečinah, ki jo mučijo noč in dan. Kateri je torej smisel življenja? Zgledaš se skozi okno, kakor da bi tam tičal odgovor na vse tvoje dvome in življenjska vprašanja.

Kako lepo! Vitka smreka se enakomerno ziblje v hladnem pišu, od časa do časa se porumel list spusti z javorja in lahko pristane na tleh. Nebo je kristalno čisto. Zdi se, kakor da ti naraiva prišepetava: “Ni vredno biti potr, zunaj sije sonce, zapusti tisti svoj tehnološki brlog in pridi na vrt!” Pogosto si raje zamašim ušesa in se učim naprej. Če pa mi niti grščina s svojo zverženostjo ne pomaga zbrisati dilem, ki mi rojijo po glavi, vem, da je prišel čas za oddih. Pod klopjo zagledam svojo muco, ki začudeno zasleduje pikapolonico. Vzamem jo v naročje. Ker pa me, malo za šalo malo zares, z ostrimi zobmi ugrizne v roko, jo kmalu izpustim. Preden odide, jo vprašam: “Ami, zakaj sem danes tako žalostna?” Kot pričakovano, mi ne odgovori. Za vogalom jo že čaka prijateljica iste barve. Takega pomembnega zmenka res ne more zamuditi!

Mislím, da je pri teh letih življenje najtežje: telo je polno hormonov, ki spravlja vse v nered. Naenkrat ne veš več, kdo si in kaj holčeš. Čutiš se osamljenega, saj te odrasli pogosto ne jemljejo resno in minimizirajo tvoje probleme. Ko bi jim rad povedal, kaj čutiš, ti kak hormonček po-

nagaja in spremeni tvoje miroljubno govorjenje v bojevito diskusijo, ki se v najboljšem primeru konča z dolgotrajnim kuhanjem mule. Na koncu boja si seveda še bolj potr in ne veš, kaj bi. Komu bi lahko izpovedal svojo čustveno zmedo? Prijateljem, seveda! Večkrat nekajminutni klepet popolnoma zaleže, a kaj ko se ti zdijo vsi okoli tebe tako lepi, sproščeni, pametni in simpatični, ti pa nikoli ne najdeš pravih besed. Sramežljivost rada ponagaja, tako da zaveže jezik in iz možganov zbríše vse podatke, ki so se toliko časa kopičili v njih. Seveda se to ne dogaja samo s prijatelji, ampak - groza! - med posebno pomembnim spraševanjem zgodovine ali medtem ko skušaš z raziskavo o burji vzbuditi v svojih sošolcih vsaj malo zasluženega občudovanja.

Taki dogodki me tako potrejo, da sem potem lahko ves dan cmerava in sitna, če pa je vreme deževno, se nejevolja spremeni v pravo moro. Čutím se prav neumno in se sprašujem, kako da se drugi tega niso še zavedali. Še huje me včasih potrejo fizične razlike med mano in drugimi dekletí. Pogledam se v ogledalo in ...! Sem res to smešno bitje z zvitimi nogami, potlačenim nosom, neurejenimi lasmi jaz?!!! Ko se analiza pod drobnogledom zaključi (seveda sem seznamu dodala kakih tridest drugih grdih lastnosti), sem po navadi na robu obupa. Kaj naj storim, da to svojo podobo spremením vsaj toliko, da se ne bom zjutraj ustrašila ob pogledu v ogledalo? Neubogljive šope las skušam prisiliti, da se pokorijo glavníku in mi pridno stojíjo za ušesi. Početje je včasih prav brezupno. Solza, ki mi steče po licu, naznanja poraz. Odločím se, da bom poskusila z dieto. Namesto večerje si privoščím jogurt, medtem pa se mi v možgančkih pojavi drugih sto pet nerešljivih hamletskih dvomov in vprašanja, na katera je nemogoče odgovoriti. Seveda je toliko težje, če imaš lepega, uspešnega, simpatičnega in od tebe zelo različnega idola, ki pa predstavlja tvoj življenjski nazor. Ali se je tudi on-a kdaj mučil-a s podobnimi vprašanji? Dvomím! Mogoče pa se ostali navadni smrtníki soočajo s takimi težavami kakor jaz. Vsaj na to vprašanje dobím odgovor, ker mi piše Sara. Že ves popoldan po- ▶▶

«sluša zgoščenko najboljšega pianista na svetu, se opaja z njegovim igranjem in upa, da bo v prihodnosti kdaj igrala z njim, Martina pa verjetno prepeva kako romantično pesem Michaela Jacksona in se sprašuje, če ji bo kdaj uspelo iti na njegov koncert.

Torej nisem edina, ki jo včasih potrejo jesenski popoldnevi. To dognanje me nekoliko potolaži in naenkrat vzkliknem: "K vragu!" Poiščem najljubšo radijsko postajo in pričnem na ves glas ritmično prepevati: "Voglio vederti danzare". Saj bo jutri nov dan, poln zanimi-

vih odkritij in izkušenj. V šoli pa se bom z Martino, Saro in drugimi smejala današnjim žalostnim razmišljanjem. Težave postanejo tako manj nerešljive, če jih deliš z drugimi... Upam samo, da ne bodo sosedje poklicali rešilca, ko me bodo slišali prepevati na vse grlo!

« UVODNIK – s 1. strani

Alpe Jadran, Miss treh držav, Miss brez meja! Od vedno nas je lepota spremljala in združevala, se širila brez meja in omreževala človeka. Za malo pa se mi zdi, da bi morali tudi ob teh dogodkih najti priložnost za prerekanje in iskanje različnosti, ko pa je lepota tako viden univerzalni vezni člen, da bi ga lahko zlahka izkoristili, da dojamemo, kako smo si ljudje podobni.

Po svoje soroden, a bistveno drugačen je bil primer tekmovanja za "Miss Slovenija". Z enim očesom sem prav v istem obdobju lahko škilila tudi na ekran, kjer so se spet nove mladenke potegovala za ta naslov. Tudi tu sem zagledala znanko - zamejsko Slovenko. A to me nikakor ni vzburilo. Zdelo se mi je nekako bolj... normalno. Začela sem pretehtavati oba dogodka (Miss Trst in Miss Slovenija) in videla v Tjaši Dornik, zamejski Slovenki iz stare Gorice, osebo, ki ne bi dlje premišljala, ali je Slovenka ali ne. Tisto, kar čutis globoko v srcu, ti ne more nobena meja izbrisati. Torej spada v slovenski kulturni in narodni prostor, in s tem tudi v slovensko lepотно tekmovanje.

No, tu se postavlja že globlje vprašanje o identiteti človeka, ki pa ga podobna tekmovanja verjetno nimajo namena vzbujati. V svetu, kjer se narodi tako tesno prepletajo, si je vse težje predstavljati tekmovanje za Miss Trst, Miss Slovenija ali Miss Italija, kjer ne bi med tekmovalkami zagledali čudovite temne polti ali šarmantnih podolgovatih oči.

In tako bi na vprašanje, ali je smiselno, da taka lokalna ali nacionalna tekmovanja še obstajajo in ali morda ne podčrtujejo že obstoječih trenj, odgovorila, da je ključ branja v naših rokah. Ob mešanem tekmovanju bi lahko prav gotovo opazili (tako kot se je to zgodilo v Trstu), kako so tekmovke različnih narodnosti med seboj solidarne, kako ne odrečejo sotekmovalki objema, pa najsi je to Slovenka ali Italijanka. Navsezadnje se ob takih tekmovanjih lahko človek tudi marsikaj nauči!

Za bodočnost pa bi svetovala, naj bo poleg Miss Alpe Jadran izbrana še Miss Potrpežljivost, Miss Strpnost in Miss Sprejemanje Drugega...

Tjaša Nanut

« UVODNIK – s 1. strani

čeprav so tako zelo pogosti, da bi morale biti izmenjave na vseh ravneh nekaj naravnega. Najbolj jasen primer tega je zmaga letošnje miss Trst, to je Sare Jug. Bolj kot zaradi svoje lepote je zaslovela zaradi dejstva, da je zmagala kljub temu, da je Slovenka, in to celo iz Nove Gorice. Iz tega je nastala cela vrsta polemik, ki pa so povsem nepotrebne, saj je bilo s pravilnikom določeno, komu je bilo dovoljeno tekmovati, in to so bile tudi Slovenke, Hrvatice in Avstrijke. Zakaj ni nihče nasprotoval pravilniku, preden so se začele selekcije? Zakaj niso pomislili, da je lahko Slovenka vesela, ker bo na lepotnem področju predstavljala Trst in Italijo? Mogoče ker je bil dovoljen nastop, zmaga pa je bila nepredvidena. Nekateri politiki so v komentarjih ob tem dogodku celo zjavili, da je Italija izgubila že Istro, kmalu pa bo še Kras. To je tisti način mišljenja, ki zaustavlja vsak poskus spoprijateljavanja med italijanskimi Tržačani in slovenskimi zamejci.

In vendar stiki že dolgo potekajo npr. v športu: trenutno je najznamenitejši primer tega odbojkar Matej Černic. To da je bil izbran v italijansko državno reprezentanco, ima izredno važnost, v kolikor je dokaz, da pri tem ni bilo predsodkov.

Nekateri pravijo, da bo Slovenija s svojim vstopom v EU postala uglednejša in finančno močnejša in da je to glavni razlog, zaradi katerega je prosila za vstop. Isti strokovnjaki trdijo, da se bo trgovanje z ostalimi državami Unije pospešilo, torej tudi trgovanje z Italijo. To bi lahko bil pomemben ekonomski dosežek, za zamejce pa bi bilo še važnejše ugotoviti, ali se bo s temi novostmi kaj spremenilo v uradnih odnosih med Italijo in Slovenijo. Nekaterim te novosti vlivajo upanje, da se bomo zamejci lahko kmalu rešili svojega imaginarnega geta (v katerega se delno sami spravljamo) in da bomo lahko odpravili tisti konfliktualni odnos z italijanskimi someščani (ali vsaj z nekaterimi od teh), na katerega se je že vsak privadil. Doseči tak cilj ne bi bilo težko, skratka priti do boljšega odnosa je mogoče, a je nujno potrebno sodelovanje obeh strani.

Daniel Milano